

Số: 01/2026/QĐST-VDS

Khánh Hòa, ngày 15 tháng 01 năm 2026

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
Về việc yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức,
làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 5 - KHÁNH HÒA

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Đường Nguyễn Thanh Thảo

Thư ký phiên họp: Bà Châu Nguyễn Đoan Trang

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 5 – Khánh Hòa tham gia phiên họp:
Bà Nguyễn Thị Như Yên - Kiểm sát viên.

Ngày 15 tháng 01 năm 2026, tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 5 – Khánh Hòa, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 31/2025/TLST-VDS ngày 06 tháng 10 năm 2025 về việc “*Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ*” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 05/2025/QĐST-DS ngày 29 tháng 12 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

1. *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Bà Hồ Thị Bạch C, sinh năm 1947

Địa chỉ: Tổ dân phố H, phường P, tỉnh Khánh Hòa. (có mặt).

2. *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

- Ông Đỗ Văn T, sinh năm 1971 (vắng mặt);

- Bà Đỗ Thị Bạch Y, sinh năm 1969 (có mặt);

- Bà Đỗ Thị Yên N, sinh năm 1976 (có đơn xin vắng mặt);

- Ông Đỗ Văn T1, sinh năm 1978 (có đơn xin vắng mặt);

Cùng địa chỉ: Tổ dân phố H, phường P, tỉnh Khánh Hòa.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu ngày 09 tháng 9 năm 2025; đơn xin thay đổi yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 24/12/2025 và quá trình giải quyết việc dân sự, người yêu cầu bà Hồ Thị Bạch C trình bày:

Bà và ông Đỗ Văn M có tất cả 04 người con chung gồm: Đỗ Thị Bạch Y – sinh năm 1969; Đỗ Văn T – sinh năm 1971; Đỗ Thị Yên N – sinh năm 1976 và Đỗ Văn T1 – sinh năm 1978. Vợ chồng bà không có con riêng, con nuôi. Chồng bà ông Đỗ Văn M chết năm 2018. Trong 04 người con của vợ chồng bà thì có Đỗ Văn T bị bệnh tâm thần từ năm 2003 sau khi xuất ngũ từ quân đội trở về; T không có vợ con. Năm 2008,

gia đình bà đã đưa T vào Viện pháp y tâm thần Trung ương B, Đồng Nai để khám và chữa bệnh. Bác sĩ đã kết luận T bị tâm thần phân liệt, tuy nhiên hiện giấy tờ hồ sơ bệnh án của T đã bị thất lạc. Sau thời gian điều trị tại Viện pháp y tâm thần Trung ương B, Đồng Nai thì T được chuyển đến điều trị tại Bệnh viện B1; Đến năm 2017 Bệnh viện B1 đã chuyển T đến Trung tâm C1 điều trị bệnh cho đến nay. Mỗi lần bệnh tái phát T thường xuyên chửi bới, đập phá đồ đạc trong nhà, có hành vi đánh người thân trong gia đình, không thể nhận thức và điều khiển được hành vi của mình. Do đó, bà đã làm đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố Đỗ Văn T mất năng lực hành vi dân sự và cử bà (mẹ của T) là người giám hộ cho Đỗ Văn T để thực hiện một số giao dịch dân sự khác liên quan đến T theo quy định của pháp luật.

Ngày 24/12/2025, bà Hồ Thị Bạch C có đơn thay đổi nội dung yêu cầu đề nghị Tòa án tuyên bố Đỗ Văn T là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Tại phiên họp giải quyết việc dân sự, bà Hồ Thị Bạch C yêu cầu Tòa án tuyên bố Đỗ Văn T là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi; Đồng thời, cử bà (mẹ của T) là người giám hộ cho Đỗ Văn T, đại diện ông T thực hiện một số giao dịch dân sự khác liên quan đến T theo quy định của pháp luật.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Đỗ Thị Bạch Y trình bày:

Bà là con gái ruột của bà Hồ Thị Bạch C và ông Đỗ Văn M (đã chết năm 2018) và là chị gái ruột của Đỗ Văn T. Bà đồng ý với toàn bộ lời trình bày của mẹ bà về quan hệ nhân thân trong gia đình, tình trạng sức khỏe của Đỗ Văn T. Bà thống nhất với đề nghị của mẹ bà về việc yêu cầu Tòa án tuyên bố Đỗ Văn T là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Đồng thời cũng đồng ý mẹ bà là người giám hộ cho Đỗ Văn T để thực hiện một số giao dịch dân sự khác liên quan đến T theo quy định của pháp luật.

Tại bản trình bày ý kiến ngày 28/10/2025 và đơn xin giải quyết vắng mặt ngày 03/01/2026 người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Đỗ Thị Yến N, ông Đỗ Văn T1 thống nhất với yêu cầu của bà Hồ Thị Bạch C; đề nghị Tòa án tuyên bố ông Đỗ Văn T là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và cử bà Hồ Thị Bạch C (mẹ ruột) là người giám hộ cho ông T trong các dịch dân sự liên quan đến T theo quy định của pháp luật.

Kiểm sát viên phát biểu ý kiến về việc giải quyết việc dân sự: Thẩm phán, thư ký đã tuân theo đúng các quy định của Bộ luật tố tụng dân sự về việc mở phiên họp sơ thẩm việc dân sự. Các đương sự đã thực hiện đầy đủ quyền và nghĩa vụ theo quy định của Bộ luật tố tụng dân sự. Về nội dung: Căn cứ các Điều 23, 48, 49, 53 Bộ luật dân sự đề nghị chấp nhận đơn yêu cầu của bà Hồ Thị Bạch C, tuyên bố ông Đỗ Văn T là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi; cử bà Hồ Thị Bạch C làm người giám hộ cho ông Đỗ Văn T theo quy định pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 5 - Khánh Hòa nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng: Ngày 24/12/2025 bà Hồ Thị Bạch C có đơn thay đổi nội dung yêu cầu, đề nghị Tòa án tuyên bố ông Đỗ Văn T là người có khó khăn trong

nhận thức, làm chủ hành vi, đồng thời yêu cầu chỉ định bà C là người giám hộ cho ông T. Bà C, ông T hiện đang cư trú tại địa chỉ: Tổ dân phố H, phường P, tỉnh Khánh Hòa; nên Tòa án nhân dân khu vực 5 – Khánh Hòa thụ lý, giải quyết là đúng thẩm quyền theo Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự, sửa đổi bổ sung năm 2025.

Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Đỗ Văn T1, bà Đỗ Thị Yên N có đơn yêu cầu giải quyết vắng mặt nên Tòa án tiến hành phiên họp giải quyết việc dân sự vắng mặt ông T1, bà N theo quy định tại Điều 367 Bộ luật tố tụng dân sự 2015, sửa đổi, bổ sung năm 2025

[2] Xét yêu cầu tuyên bố ông Đỗ Văn T là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi thì thấy: Ông Đỗ Văn T hiện đang được nuôi dưỡng tập trung tại Trung tâm Nuôi dưỡng Người tâm thần tỉnh Ninh Thuận (Nay là Trung tâm C1). Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số 9396/KLGD ngày 02/12/2025 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Thành phố H kết luận: *“Về y học: Đang sự bị tâm thần phân liệt thể di chứng, giai đoạn thuyên giảm không hoàn toàn (F20.54-ICD10). Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Đang sự có khó khăn trong nhận thức và điều khiển hành vi”*.

Tại khoản 1 Điều 23 Bộ luật dân sự quy định: *“Người thành niên do tình trạng thể chất hoặc tinh thần mà không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nhưng chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự thì theo yêu cầu của người này, người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ, xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ....”*

Căn cứ Điều 23 Bộ luật dân sự, sửa đổi bổ sung năm 2025 và Kết luận giám định pháp y tâm thần của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Thành phố H về bệnh tật của ông Đỗ Văn T nhận thấy là phù hợp, do đó có cơ sở chấp nhận yêu cầu của bà Hồ Thị Bạch C, tuyên bố ông Đỗ Văn T là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

[3] Đối với yêu cầu chỉ định người giám hộ cho ông Đỗ Văn T: Ông T không có vợ, con. Cha ông T đã chết năm 2018, bà Hồ Thị Bạch C là mẹ ruột của ông T. Tại văn bản nêu ý kiến của các con ruột trong gia đình bà C thống nhất để bà C là người giám hộ hợp pháp của ông T theo quy định của pháp luật. Xét thấy, bà C có đủ các điều kiện là người giám hộ cho ông T và chỉ định bà C làm người giám hộ cho ông T là phù hợp. Bà C thực hiện các quyền, nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định của Bộ luật dân sự.

[4] Xét ý kiến của Kiểm sát viên tại phiên họp là phù hợp với các nhận định nêu trên nên chấp nhận.

[5] Về chi phí cho việc giám định pháp y tâm thần đối với ông Đỗ Văn T: Bà Hồ Thị Bạch C đã thực hiện xong.

[6] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà Hồ Thị Bạch C có đơn xin miễn nộp lệ phí dân sự sơ thẩm. Xét thấy, bà Hồ Thị Bạch C – sinh ngày 02/04/1947 hiện đã trên 60 tuổi thuộc trường hợp được miễn nộp lệ phí dân sự sơ thẩm theo điểm đ khoản 1 Điều 12, Điều 16 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2014 của Ủy ban

Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ các Điều 23, 46, 54, 57, 58, 59 của Bộ luật dân sự; khoản 1 Điều 27, các Điều 35, 149, 376, 378 của Bộ luật tố tụng dân sự; các Điều 12, 16, 37 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2014 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Hồ Thị Bạch C:

Tuyên bố: Ông Đỗ Văn T – sinh năm 1971; địa chỉ nơi cư trú: Tổ dân phố H, phường P, tỉnh Khánh Hòa là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

2. Về giám hộ: Bà Hồ Thị Bạch C – sinh năm 1947; địa chỉ nơi cư trú: Tổ dân phố H, phường P, tỉnh Khánh Hòa là người giám hộ của ông Đỗ Văn T.

Bà Hồ Thị Bạch C có các quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại các Điều 57, 58, 59 Bộ luật dân sự, cụ thể:

Người giám hộ có các quyền: Sử dụng tài sản của người được giám hộ để chăm sóc, chi dùng cho những nhu cầu thiết yếu của người được giám hộ; được thanh toán các chi phí hợp lý cho việc quản lý tài sản của người được giám hộ; đại diện cho người được giám hộ trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

Người giám hộ có các nghĩa vụ: Chăm sóc, bảo đảm việc điều trị bệnh cho người được giám hộ; đại diện cho người được giám hộ trong các giao dịch dân sự; quản lý tài sản của người được giám hộ; bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Hồ Thị Bạch C được miễn nộp lệ phí dân sự sơ thẩm.

- Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu bà Hồ Thị Bạch C; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Đỗ Thị Bạch Y có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định (ngày 15/01/2026). Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Đỗ Thị Yến N, ông Đỗ Văn T1 vắng mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được niêm yết. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Khánh Hòa;
- VKSND tỉnh Khánh Hòa;
- VKSND khu vực 5;
- Các đương sự;
- THADS tỉnh Khánh Hòa;
- Lưu hồ sơ.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Đường Nguyễn Thanh Thảo

